

ASSIGNATURA: *Psicologia de la Religió*
CODI: GFC06
CURS: A
NÚM. CRÈDITS ECTS: 4
PROFESSOR/S: Montserrat Berenguer

1.DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA

La Psicologia, vinculada amb el fenomen religiós, és entesa com l'experiència pròpia de la psique humana. Des d'una perspectiva global, la religió és concebuda psicològicament com una experiència simbòlica universal, amb continguts i significats rellevants tenint en compte tota la seva complexitat, d'acord a un enfoc biopsicosocial.

La societat actual posa el seu focus d'interès en el paper important que desenvolupa la religió i la espiritualitat en el quotidià humà, associant-se amb els nivells de benestar físic, psíquic i emocional. Els pensaments, el llenguatge, la forma d'entendre i concebre el món, relacionar-se amb altres, les conductes, però també les experiències religioses, han ocupat un lloc rellevant des dels seus inicis com a disciplina científica. En els darrers temps i degut a l'afectació i la transcendència que estan tenint determinats fenòmens, dels quals se'ls ha pogut atribuir cert "component religiós", com per exemple, els radicalismes o d'altres com l'emergència del fenomen de les sectes, l'estudi de la Psicologia de la Religió té un paper important i és manté permanentment activa. Si bé és cert que en el seu estudi s'inclou la psicopatologia i els trastorns mentals, també bona part de la seva atenció es focalitza en aquells altres aspectes més positius, com la maduresa.

2.PROGRAMA-TEMARI

1.- Introducció

- 1a.- Definició de Psicologia de la Religió. Sobre l'experiència religiosa: una aproximació fenomenològica i com a expressió psicològica.
- 1b.- Models de Vergote, Grom i Dittes.
- 1c. Intel·ligència espiritual. Intel·ligència emocional. Transcendència.

2.- Models teòrics de la Psicologia de la Religió

- 2a.- Els seus inicis. Autors (S. Freud, C. Jung, A. Adler, G. Allport, E. Erikson, R. Otto).
- 2b.- Àmbits d'investigació. El paper de la religió en el món modern. Secularització. Transformació religiosa.

3.- La Religió en el context de la Psicologia Social

- 3a.- Els Processos grupals i les Relacions Intergrupals. Comunitat religiosa i sentit de pertinença. Cohesió grupal. La reducció del conflicte des de la teoria de la Identitat Social.
- 3b.- La Conducta d'Ajuda, Pro social i l'Altruisme.
- 3c. - El canvi actitudinal des de la Religiositat com a conseqüència de l'acció.

4.- Integració Religiositat - Vida afectiva

4a.- Vida afectiva I: Els afectes positius. La Maduresa. Les emocions positives. Benestar subjectiu i/o psicològic. Mecanismes explicatius de la relació optimisme-salut. L'optimisme no realista o il·lusori. La Religió i la Fe en les emocions positives.

4b.- Concepte de Resiliència. La Fe com a Resiliència. Relació entre el Benestar Espiritual i la Resiliència.

4c.- Vida afectiva II: Ansietat i conducta.

4d.- Dinàmica afectivo-motivacional associada a l'autoconcepte. Consistència personal i l'autoestima.

5.- Maria i la feminitat

5a.- La figura de Maria des de de la Psicologia Dinàmica: Freud, Ernest Jones, Françoise Dolto, Julia Kristeva, Carl Gustav Jung. La dimensió de la maternitat.

5b.- Els estereotips de gènere.

5c.- Identitat de Gènere i la naturalesa multifactorial dels fenòmens vinculats amb el gènere. Desigualtat i les relacions de poder.

5d.- Reflexions.

6.- Experiències Religioses

6a.- Maduresa i immaduresa.

6b.- La funció adaptativa de la Religió.

6c.- Persuasió i canvi d'actituds.

6d.- Psicologia dels set pecats capitals: Els 7 pecats capitals a la societat moderna. Reflexions.

7.- Religiositat i Trastorn

7a.- Religió, Psicopatologia i Salut Mental.

7b.- Els Trastorns d'ansietat i de personalitat.

7c.- Deliris. Distinció entre el deliri místic religiós i la psicopatologia.

7d.- Fanatisme i Fariseisme.

7e.- Religions i radicalismes.

7f.- El fenomen de les Sectes i el lideratge sectari.

3.BIBLIOGRAFIA BÀSICA

-) Domínguez, C. Experiencia cristiana y psicoanálisis. Ed. Sal Terrae, Madrid 2006.
-) Font, J. Religión, psicopatología y salud mental: introducción a la psicología de las experiencias religiosas y de las creencias. Ed. Paidós, Barcelona 1999.
-) Grom, B. Psicología de la religión. Ed. Herder. Barcelona, 1994.
-) Canteras, A., Rodríguez, A., Rodríguez, P. Jóvenes y sectas: un análisis del fenómeno religioso en España. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales, 1992.
-) Villegas, M. Psicología de los siete pecados capitales. Ed. Herder, 2018.
-) Black, D. Psicoanálisis y religión en el siglo XXI: Ed. Herder, 2010.

4.AVALUACIÓ

Prova escrita d'avaluació final a classe, consistent en respondre un màxim de 10 preguntes curtes. De forma optativa i voluntària hi ha la possibilitat per part de l'alumnat de realitzar un treball individual i/o grupal, d'anàlisi i desenvolupament d'un dels temes a escollir, o bé de

reflexió d'algun subapartat, el qual suposarà fins a un màxim de 2 punts més de la nota final obtinguda a la prova escrita.

Atesa la matèria s'aconsella la màxima assistència i participació activa. Els continguts seran impartits mitjançant la combina de continguts teòrics i pràctics. En aquest sentit, es facilitarà als alumnes documents escrits d'interès, com per exemple articles i d'altres, així com també es durà a terme dins l'aula la posada en pràctica d'alguns supòsits pràctics.